

การประเมินความเสี่ยง

การทุจริตในหน่วยงานภาครัฐ
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2569

จัดทำโดย
งานนิติการ กลุ่มอำนวยการ

ส่วนที่ 1

บทนำ

สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ (สำนักงาน ป.ป.ช.) ในฐานะเป็นกลไกของฝ่ายบริหารและเป็นฝ่ายเลขานุการศูนย์อำนวยการต่อต้านการทุจริตแห่งชาติ (ศอตช.) ได้กำหนดให้การประเมินความเสี่ยงการทุจริตเป็นเครื่องมือหนึ่งในการขับเคลื่อนธรรมาภิบาล เพื่อการป้องกันและแก้ไขปัญหาการทุจริต ลด และปิดโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยงการทุจริตให้ได้มากที่สุด โดยมุ่งเน้นการสร้างธรรมาภิบาลในการบริหารงานและส่งเสริมการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนในการตรวจสอบ เฝ้าระวัง เพื่อสกัดกั้นมิให้เกิดการทุจริตประพฤติมิชอบได้

การประเมินความเสี่ยงการทุจริตในหน่วยงานภาครัฐ เป็นการดำเนินการที่มีวัตถุประสงค์เพื่อให้สามารถบริหารความเสี่ยงการทุจริตในหน่วยงานภาครัฐ ที่จะนำไปสู่การจัดทำมาตรการภายในต่าง ๆ ของหน่วยงาน เพื่อป้องกันการดำเนินงานหรือการปฏิบัติหน้าที่ที่อาจก่อให้เกิดการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม และเชื่อมโยงกับการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (Integrity and Transparency Assessment: ITA) ตัวชี้วัดที่ 9 การป้องกันการทุจริต ตัวชี้วัดย่อยที่ 9.1 การบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต ข้อ ๐21 การประเมินความเสี่ยงการทุจริตในหน่วยงานภาครัฐ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2569

สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดพิษณุโลก ตระหนักถึงความสำคัญของเรื่องดังกล่าว จึงได้ดำเนินการวิเคราะห์ และประเมินความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับ ความเสี่ยงการทุจริตในหน่วยงานภาครัฐ เพื่อให้มีมาตรการ ระบบ หรือแนวทางในการบริหารจัดการความเสี่ยงของการทุจริตในหน่วยงานภาครัฐ ซึ่งเป็นมาตรการป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบเชิงรุกที่มีประสิทธิภาพต่อไป

กระบวนการบริหารจัดการความเสี่ยง

กระบวนการบริหารจัดการความเสี่ยง เป็นกระบวนการที่ใช้ในการระบุ วิเคราะห์ ประเมิน และจัดลำดับความเสี่ยงที่มีผลกระทบต่อการบรรลุวัตถุประสงค์ในการดำเนินงานขององค์กร รวมทั้งการจัดทำแผนบริหารจัดการความเสี่ยง โดยกำหนดแนวทางการควบคุมเพื่อป้องกันหรือลดความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้ซึ่งมีขั้นตอนหรือกระบวนการบริหารจัดการความเสี่ยง 5 ขั้นตอนหลัก ดังนี้

1. การคัดเลือกกระบวนการงานหรือโครงการที่มีความเสี่ยงการทุจริต ทั้งที่มีผลดีและผลเสียต่อการบรรลุวัตถุประสงค์ โดยพิจารณาจากขั้นตอนการปฏิบัติงาน และข้อสังเกตจากการวิเคราะห์/การตรวจสอบของผู้ตรวจสอบภายใน เพื่อกำหนดปัจจัยที่มีนัยสำคัญที่อาจก่อให้เกิดความเสี่ยงที่จะทำให้การดำเนินภารกิจของหน่วยงานไม่บรรลุผลสำเร็จ หรืออาจเป็นสาเหตุก่อให้เกิดความเสียหาย

2. การกำหนดประเด็นความเสี่ยงการทุจริต เป็นการวิเคราะห์ความเสี่ยงและจัดลำดับความเสี่ยง โดยพิจารณาจากการประเมินโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยงและความรุนแรงของผลกระทบจากเหตุการณ์ความเสี่ยง โดยอาศัยเกณฑ์มาตรฐานที่ได้กำหนดไว้ ทำให้การตัดสินใจจัดการกับความเสี่ยงเป็นไปอย่างเหมาะสม

3. การกำหนดเกณฑ์...

3. การกำหนดเกณฑ์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต เป็นการกำหนดมาตรการหรือแผนปฏิบัติการในการจัดการและควบคุมความเสี่ยงที่สูง (High) และสูงมาก (Extreme) นั้นให้ลดลง อยู่ในระดับที่ยอมรับได้ สามารถปฏิบัติได้จริงและควรพิจารณาถึงความคุ้มค่าในด้านค่าใช้จ่ายและต้นทุนที่ต้องใช้ลงทุนในการกำหนดมาตรการหรือแผนปฏิบัติการนั้น กับประโยชน์ที่จะได้รับด้วย

4. การประเมินระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต เป็นการรายงานและติดตามผลการดำเนินงานตามแผนบริหารความเสี่ยงที่ได้ดำเนินการทั้งหมดตามลำดับให้ฝ่ายบริหารรับทราบและให้ความเห็นชอบดำเนินการตามแผนบริหารความเสี่ยง

5. การจัดทำมาตรการการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต เป็นการประเมินการบริหารความเสี่ยงเพื่อให้มั่นใจว่าองค์กรมีการบริหารความเสี่ยงเป็นไปอย่างเหมาะสม เพียงพอ ถูกต้อง และมีประสิทธิผล มาตรการหรือกลไกการควบคุมความเสี่ยง (Control Activity) ที่ดำเนินการสามารถลดและควบคุมความเสี่ยงที่เกิดขึ้นได้จริงและอยู่ในระดับที่ยอมรับได้หรือต้องจัดทำมาตรการควบคุมอื่นเพิ่มเติม เพื่อให้องค์กรมีการบริหารความเสี่ยงอย่างต่อเนื่อง

เกณฑ์การประเมินความเสี่ยง และการวัดระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต

เกณฑ์โอกาสเกิดการทุจริต (Likelihood)

โอกาสเกิดการทุจริต (Likelihood)	
๕	เหตุการณ์ที่อาจเกิดได้สูงมาก (ร้อยละ ๑๐ ขึ้นไป)
๔	เหตุการณ์ที่อาจเกิดได้สูง (ร้อยละ ๑๐)
๓	เหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้นบางครั้ง (ร้อยละ ๕)
๒	เหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้นน้อยมาก (น้อยกว่าร้อยละ ๓)
๑	เหตุการณ์ที่ไม่น่ามีโอกาสเกิดขึ้น (ไม่เกิดขึ้นเลย)

เกณฑ์ผลกระทบ...

เกณฑ์ผลกระทบ (Impact)

ระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact)	
๕	- เกิดความเสียหายต่อรัฐ เจ้าหน้าที่ที่ถูกกลโกงข้อมูลความผิด เข้าสู่กระบวนการทางยุติธรรม - เกิดการฟ้องร้องต่อศาล หรือหน่วยงานกำกับดูแล องค์กรตรวจสอบทำการตรวจสอบความเสียหายที่เกิดขึ้น
๔	- ภาพลักษณ์ของหน่วยงานติดลบเรื่องความโปร่งใส สื่อมวลชน สื่อสังคมออนไลน์ลงข่าวอย่างต่อเนื่อง และสังคมให้ความสนใจ มีการร้องเรียนต่อสื่อมวลชนและมีการออกข่าว
๓	- หน่วยตรวจสอบภายใน/ภายนอกเข้าตรวจสอบข้อเท็จจริง - มีการส่งหนังสือร้องเรียนและตั้งคำถามต่อการทำงานโดยไม่ได้รับคำตอบที่ชัดเจน
๒	- มีคนร้องเรียน แจ้งเบาะแส
๑	- ปรากฏข่าวลือที่อาจพาดพิงคนภายในหน่วยงาน / เริ่มความกังวลและสอบถามข้อมูล

เกณฑ์การวัดระดับความรุนแรงของความเสียหายการทุจริต

Risk Score					
โอกาส (Likelihood)	ผลกระทบ (Impact)				
	๑	๒	๓	๔	๕
๕	ปานกลาง (๕ x ๑ = ๕)	สูง (๕ x ๒ = ๑๐)	สูงมาก (๕ x ๓ = ๑๕)	สูงมาก (๕ x ๔ = ๒๐)	สูงมาก (๕ x ๕ = ๒๕)
๔	ต่ำ (๔ x ๑ = ๔)	ปานกลาง (๔ x ๒ = ๘)	สูง (๔ x ๓ = ๑๒)	สูงมาก (๔ x ๔ = ๑๖)	สูงมาก (๔ x ๕ = ๒๐)
๓	ต่ำ (๓ x ๑ = ๓)	ปานกลาง (๓ x ๒ = ๖)	ปานกลาง (๓ x ๓ = ๙)	สูง (๓ x ๔ = ๑๒)	สูงมาก (๓ x ๕ = ๑๕)
๒	ต่ำ (๒ x ๑ = ๒)	ต่ำ (๒ x ๒ = ๔)	ปานกลาง (๒ x ๓ = ๖)	ปานกลาง (๒ x ๔ = ๘)	สูง (๒ x ๕ = ๑๐)
๑	ต่ำ (๑ x ๑ = ๑)	ต่ำ (๑ x ๒ = ๒)	ต่ำ (๑ x ๓ = ๓)	ต่ำ (๑ x ๔ = ๔)	ปานกลาง (๑ x ๕ = ๕)

ระดับความรุนแรง...

ระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต

• สีเขียว หมายถึง ความเสี่ยงระดับ ต่ำ (น้อยกว่า ๕ คะแนน)
• สีเหลือง หมายถึง ความเสี่ยงระดับ ปานกลาง (๕ - ๙ คะแนน)
• สีส้ม หมายถึง ความเสี่ยงระดับ สูง (๑๐ - ๑๔ คะแนน)
• สีแดง หมายถึง ความเสี่ยงระดับ สูงมาก (๑๕ คะแนนขึ้นไป)

ส่วนที่ ๒

การประเมินความเสี่ยงการทุจริตในหน่วยงานภาครัฐ ของสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดพิษณุโลก ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙

การประเมินความเสี่ยงการทุจริตในหน่วยงานภาครัฐ ด้านการพิจารณาอนุมัติ อนุญาตของทางราชการ
ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘

ชื่อกระบวนการ : การออกวุฒิการศึกษา สำหรับนักศึกษาในสังกัดสำนักงาน สกร.ประจำจังหวัดพิษณุโลก						
ลำดับ	ขั้นตอนการดำเนินงาน	ประเด็นความเสี่ยง การทุจริต	Risk Score (L x I)			
			โอกาสเกิด การทุจริต (Likelihood)	ผลกระทบ (Impact)	Risk Score	ระดับ ความเสี่ยง
๑	การออกวุฒิการศึกษา สำหรับนักศึกษาในสังกัด สำนักงาน สกร.ประจำ จังหวัดพิษณุโลก	อาจมีการเรียกรับสินบน หรือเงินพิเศษจากผู้เรียน เพื่อแลกกับการผ่าน เงื่อนไขการจบหลักสูตร เช่น ชั่วโมง กพช. เป็น ต้น	๕	๔	๒๐	สูงมาก

แผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริตในหน่วยงานภาครัฐ ด้านการพิจารณาอนุมัติ อนุญาตของทาง
ราชการ ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘

ชื่อกระบวนการ : การออกวุฒิการศึกษา สำหรับนักศึกษาในสังกัดสำนักงาน สกร.ประจำจังหวัดพิษณุโลก					
ลำดับ	ขั้นตอนการ ดำเนินงาน	เหตุการณ์ความเสี่ยง	ระดับของ ความเสี่ยง	มาตรการ/วิธีการในการ บริหารจัดการความ เสี่ยง	ระยะเวลา ดำเนินการ
๑	การออกวุฒิ การศึกษาสำหรับ นักศึกษาในสังกัด สำนักงานส่งเสริม การเรียนรู้ประจำ จังหวัดพิษณุโลก	อาจมีการเรียกรับสินบนหรือ เงินพิเศษจากผู้เรียนเพื่อ แลกกับการผ่านเงื่อนไขการ จบหลักสูตร เช่น ชั่วโมง กพช. เป็นต้น	สูงมาก	- กำหนดนโยบายที่ไม่ ยอมรับการเรียกรับ สินบนหรือการให้สินบน ในทุกกรณี พร้อมแจ้งให้ ทุกฝ่ายทราบถึงนโยบาย นี้และมาตรการที่	ต.ค.68 - ก.ย. 69

ชื่อกระบวนการงาน : การออกวุฒิการศึกษา สำหรับนักศึกษาในสังกัดสำนักงาน สกร.ประจำจังหวัดพิษณุโลก					
ลำดับ	ขั้นตอนการดำเนินงาน	เหตุการณ์ความเสี่ยง	ระดับของความเสี่ยง	มาตรการ/วิธีการในการบริหารจัดการความเสี่ยง	ระยะเวลาดำเนินการ
				เกี่ยวข้อง เช่น การสอบสวนและมีบทลงโทษที่รุนแรง - จัดทำและประชาสัมพันธ์ช่องทางต่าง ๆ ในการแจ้งเรื่องร้องเรียนการทุจริตของสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดพิษณุโลก - ออกมาตรการคุ้มครองผู้ร้องเรียนและนำไปปฏิบัติอย่างจริงจัง - จัดให้มีการตรวจสอบภายในระบบการออกวุฒิการศึกษาอย่างสม่ำเสมอ	

การประเมินความเสี่ยงการทุจริตในหน่วยงานภาครัฐ ด้านการใช้จ่ายงบประมาณ

ชื่อกระบวนการงาน : การจัดซื้อจัดจ้าง วงเงินไม่เกิน ๕๐๐,๐๐๐ บาท						
ลำดับ	ขั้นตอนการดำเนินงาน	ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต	Risk Score (L x I)			
			โอกาสเกิดการทุจริต (Likelihood)	ผลกระทบ (Impact)	Risk Score	ระดับความเสี่ยง
๑	การจัดทำ TOR และราคากลาง	คณะกรรมการกำหนด TOR อาจกำหนด TOR ไม่โปร่งใส หรือมีการเอื้อประโยชน์ให้กับพวกพ้อง หรือผู้มีส่วนได้เสียโดยมีการเรียกรับผลประโยชน์จากผู้รับจ้าง	๔	๓	๑๒	สูง

มีการให้...

ชื่อกระบวนงาน : การจัดซื้อจัดจ้าง วงเงินไม่เกิน ๕๐๐,๐๐๐ บาท						
ลำดับ	ขั้นตอนการดำเนินงาน	ประเด็นความเสี่ยงการ ทุจริต	Risk Score (L x I)			
			โอกาสเกิดการ ทุจริต (Likelihood)	ผลกระทบ (Impact)	Risk Score	ระดับความ เสี่ยง
		มีการให้สินน้ำใจ มีการใช้ ดุลยพินิจของคณะกรรมการ อย่างไม่เหมาะสม ไม่ สอดคล้องกับความต้องการ มีการลือคสเปค ทำให้การ จัดทำ TOR เป็นไปอย่างไม่ สุจริต				
๒	การพิจารณาผล	อาจมีการเรียกรับสินบน ของก้านัล หรือผลประโยชน์ ใด ๆ จากคู่สัญญานอกจาก ขอบเขตของงาน	๒	๓	๖	ปานกลาง
๓	การตรวจรับพัสดุ	คณะกรรมการตรวจรับพัสดุ อาจมีการเรียกรับสินบน เอื้อประโยชน์ให้กับคู่สัญญา ทำให้การตรวจรับพัสดุไม่ เป็นไปตามข้อกำหนดใน สัญญา	๔	๕	๒๐	สูงมาก

แผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริตในหน่วยงานภาครัฐ ด้านการใช้จ่ายงบประมาณ

ชื่อกระบวนงาน : การจัดซื้อจัดจ้าง วงเงินไม่เกิน ๕๐๐,๐๐๐ บาท					
ลำดับ	ขั้นตอนการ ดำเนินงาน	เหตุการณ์ความเสี่ยง	ระดับของ ความเสี่ยง	มาตรการ/วิธีการในการ บริหารจัดการความ เสี่ยง	ระยะเวลา ดำเนินการ
๑	การจัดทำ TOR และ ราคากลาง	คณะกรรมการกำหนด TOR อาจกำหนด TOR ไม่โปร่งใส หรือมีการเอื้อประโยชน์ ให้กับพวกพ้องหรือผู้มีส่วน	สูง	- มีการทบทวนคู่มือ/ แบบฟอร์ม ที่ใช้ในการ ดำเนินการจัดซื้อจัดจ้าง เพื่อยกระดับความ	ต.ค.68 - ก.ย. 69

ได้เสียโดย...

ชื่อกระบวนการ : การจัดซื้อจัดจ้าง วงเงินไม่เกิน ๕๐๐,๐๐๐ บาท					
ลำดับ	ขั้นตอนการดำเนินงาน	เหตุการณ์ความเสี่ยง	ระดับของความเสียหาย	มาตรการ/วิธีการในการบริหารจัดการความเสี่ยง	ระยะเวลาดำเนินการ
		ได้เสียโดยมีการเรียกรับผลประโยชน์จากผู้รับจ้าง มีการให้สินน้ำใจ มีการใช้ดุลยพินิจของคณะกรรมการอย่างไม่เหมาะสม ไม่สอดคล้องกับความต้องการ มีการล่อลวงสเปคทำให้การจัดทำ TOR เป็นไปอย่างไม่สุจริต		โปร่งใสในกระบวนการจัดซื้อจัดจ้าง - จัดทำบันทึกข้อตกลงในการที่จะไม่เรียกรับสินบนของก้านัลหรือผลประโยชน์ใด ๆ จากคู่สัญญา โดยให้คณะกรรมการกำหนดร่าง TOR ลงนามรับทราบทุกท่าน	
๒	การพิจารณาผล	อาจมีการเรียกรับสินบนของก้านัล หรือผลประโยชน์ใด ๆ จากคู่สัญญานอกจากขอบเขตของงาน	ปานกลาง	- กำหนดแบบฟอร์มให้เจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบรับรองตนเองว่าจะไม่เรียกรับผลประโยชน์ตอบแทนจากคู่สัญญา - แจ้งหน่วยงาน/เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานในสังกัดรับทราบและถือปฏิบัติอย่างเคร่งครัด	ต.ค.68 - ก.ย. 69
๓	การตรวจรับพัสดุ	คณะกรรมการตรวจรับพัสดุ อาจมีการเรียกรับสินบนเอื้อประโยชน์ให้กับคู่สัญญา ทำให้การตรวจรับพัสดุไม่เป็นไปตามข้อกำหนดในสัญญา	สูงมาก	- มีการบันทึกข้อมูลการตรวจรับ เช่น การถ่ายภาพพัสดุ และตรวจสอบว่าตรงกับ TOR ที่กำหนดหรือไม่ โดยมีการเชิญบุคคลภายนอกเข้ามาสังเกตการณ์	ต.ค.68 - ก.ย. 69

ชื่อกระบวนการ : การจัดซื้อจัดจ้าง วงเงินไม่เกิน ๕๐๐,๐๐๐ บาท					
ลำดับ	ขั้นตอนการดำเนินงาน	เหตุการณ์ความเสี่ยง	ระดับของความเสี่ยง	มาตรการ/วิธีการในการบริหารจัดการความเสี่ยง	ระยะเวลาดำเนินการ
				<ul style="list-style-type: none">- แต่งตั้งคณะกรรมการตรวจรับพัสดุ โดยไม่เปิดเผยข้อมูลแก่คู่สัญญา- จัดทำบันทึกข้อตกลงในการที่จะไม่เรียกรับสินบน ของกำนัน หรือผลประโยชน์ใด ๆ จากคู่สัญญา โดยให้คณะกรรมการตรวจรับพัสดุดลงนามรับทราบทุกท่าน	